

برآورد طول عمر مفید باقیمانده با درنظر گرفتن اثر تنش‌های فرآیندی مختلف بر تخریب

امیربهادر امیرحسینی^۱، حسین غضنفری^{۲*}، اشکان حافظ الکتب^۳

۱. دانشجو دکتری رشته مهندسی صنایع - تحقیق در عملیات و مهندسی سیستم، گروه مهندسی صنایع، دانشکده صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران

۲. استادیار گروه مهندسی صنایع، دانشکده صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران

۳. دانشیار گروه مهندسی صنایع، دانشکده صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران

خلاصه

فرآیند پایش سلامت و پیش‌بینی صحیح وقوع زمان شکست هنوز مورد توجه بسیاری از محققین قابلیت اطمینان سیستم‌ها است تا به دنبال استفاده مؤثرتر از تسهیلات موجود باشند. در تحقیق حاضر سیستمی تک‌مؤلفه‌ای با چهار مکانیسم شکست کلی در نظر گرفته شده است که یکی از آن‌ها تخریب پیش از حد، در شرایط عادی عملیاتی و بقیه تسریع در فرآیند تخریب می‌باشد. در این مقاله، تخریب پیوسته با فرآیند گاما و دو عامل اخلال با تنش گسته و پیوسته در نظر گرفته شده‌اند که سه مکانیسم مختلف شکست را در وضعیت طول عمر شتاب یافته ایجاد کرده، همچنین عامل اخلال گسته از تابع توزیع پواسون و عامل اخلال پیوسته از تابع توزیع نرمال پیروی می‌کنند. این چهار وضعیت در مقاله حاضر بررسی شده و در هریک از آن‌ها، تخمین تابع قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقی مانده (پیش‌بینی سلامت) تجهیزات به دست می‌آیند تا به توان احتمال وقوع شکست را در این سیستم تک‌مؤلفه‌ای کاهش داد. یک رویکرد ترکیبی با استفاده از کنترل فرآیند آماری با روش تبدیل داده‌ها برای پایش عوامل اخلال به کار گرفته می‌شود. همچنین نشان داده شد که با معنادار شدن عامل یا عوامل اخلال پارامتر شکل توزیع گاما افزایش یافته، قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقی مانده کاهش می‌یابند و در پایان برای نشان دادن روش پیشنهادی یک مثال ارائه و حل شد.

اطلاعات مقاله

تاریخچه مقاله:

دریافت ۱۴۰۰/۱۰/۲۶

پذیرش ۱۴۰۱/۰۳/۱۱

(مقاله پژوهشی)

کلمات کلیدی:

مدل‌سازی تصادفی

نمودار کنترل چندمتغیره

چندوصفتی

تجزیه و تحلیل تخریب

شتتاب یافته

فرآیند گاما

۱. مقدمه

متغیرهای کمکی قابل مشاهده مانند رطوبت، دما، ارتعاش و غیره داده‌های جزئی را برای وضعیت سیستم فراهم می‌کنند. همچنین، پایش وضعیت توجه بسیار زیادی را در ادبیات موضوع به خود معطوف داشته است [۴،۵]. کنترل فرآیند آماری یکی از روش‌های پایش وضعیت است که برای تشخیص شکست بالقوه یا تعیین مقادیر نرخ شکست به روز شده به کار برده شده و تجزیه و تحلیل متغیرهای کمکی به تشخیص شکست کمک می‌کند؛ زیرا شدت تنش قبل از وقوع شکست افزایش می‌یابد. این متغیرها به دلیل تغییر شرایط محیطی مکانیسم‌های شکست را تسریع کرده و در این شرایط تنش‌ها یا عوامل اخلال بر سیستم‌های عملیاتی تأثیر می‌گذارند [۶-۹].

فرسودگی، بخش جدای ناپذیر هر فرآیند تولیدی یا سیستم‌های سازه‌ای است که تحت تأثیر شکست‌های تصادفی بوده و با کارکرد و طول عمر افزایش می‌یابند [۱]؛ بنابراین این سیستم‌ها و فرآیندها گام به گام تخریب شده و شکست تصادفی رخ می‌دهد. خرابی در حین انجام کار در سیستم‌های قابل تعمیر مانند هوایپیمها و سیستم‌های مشابه بسیار خطناک یا فاجعه‌بار هستند [۲].

اگر تخریب از آستانه شکست عبور کند، شکست رخ خواهد داد [۳]. متغیرها و عوامل اخلال مختلفی (تشنج‌ها یا متغیرهای کمکی) در یک محیط واقعی وجود داشته و بر مکانیسم شکست تأثیر می‌گذارند.

* نویسنده مسئول: حسین غضنفری
تلفن: ۰۲۱-۴۶۱۱۷۰۸۲؛ پست الکترونیکی: h.ghazanfari1399@gmail.com

چندین مشخصه کیفی همبسته که از مشخصه‌های کیفی متغیر و وصفی تشکیل شده بودند را درنظر گرفتند. همچنین، از روش معکوس نورتا برای پایش فرآیندهای متغیر و وصفی استفاده کردند. به این منظور، ابتدا داده‌ها را با استفاده از این روش به یک توزیع نرمال چندمتغیره تبدیل کرده و در ادامه، از نمودارهای کنترل چندمتغیره مانند میانگین متحرک موزون نمایی چندمتغیره یا T^2 استفاده کردند [۳۰]. شبکه عصبی مصنوعی و تحلیل تشخیصی را برای شناسایی جابه‌جایی میانگین در فرآیندهای چندمتغیره چندوصیف پیشنهاد کرده و در ادامه، از الگوریتم معکوس نورتا درروش پیشنهادی خود استفاده کردند [۳۱]. دو شبکه عصبی پرسپترون چندلایه را برای پایش بردار میانگین و ماتریس کوواریانس برای مشخصه‌های کیفی همبسته پیشنهاد کردند این مشخصه‌های کیفی می‌توانند از نوع متغیر و وصفی در فرآیندها باشند [۳۲]. براساس نمودار کنترل T^2 ، یک PCA mix می‌باشد که با داده‌های پیوسته و طبقه‌بندی شده هم‌زمان تجزیه و تحلیل مؤلفه اصلی و تجزیه و تحلیل تناظری چندگانه ایجاد کردند. بدین معنا که با داده‌های پیوسته و طبقه‌بندی شده هم‌زمان برای پایش نمودارهای کنترل با مشخصه‌های کیفی متغیر و وصفی سروکار دارند [۳۳]. پایش را با یک نمودار کنترل وصفی شروع کرده و تا زمان مشاهده یک هشدار خارج از کنترل ادامه دادند. در این حالت، به پایش با نمودار کنترل با مشخصه کیفی متغیر در نمونه بعدی تغییر وضعیت دادند. اگر هیچ نوع هشداری در نمونه بعدی در نمودار کنترل با مشخصه کیفی متغیر دیده نشد، دوباره پایش را با نمودار کنترل با مشخصه کیفی وصفی ادامه می‌دهند [۳۴].

برآورد قابلیت اطمینان انگیزه‌ای برای بهبود در طراحی مهندسی و مدیریت نگهداری و تعمیرات است و بهطور چشمگیری به توسعه محصول کمک می‌کند [۳۵-۳۸]. تجزیه و تحلیل تخریب، تخمین دقیق‌تری از طول عمر متوسط نسبت به تجزیه و تحلیل شکست معمول را در آرائه می‌دهد [۳۹]. یک خط‌مشی نگهداری و تعمیر پیشگویانه را در یک سیستم در حال تخریب با حضور یک عامل اخلاق پیوسته به همراه تنش درنظر گرفتند. دو مکانیسم شکست که یکی سطح تخریب بیش از اندازه و دیگری شوک می‌باشد در این مقاله درنظر گرفته شده و کنترل فرآیند آماری و نگهداری بر مبنای وضعیت را برای کنترل عامل اخلاق پیوسته ترکیب کردند. در این مقاله، فرآیند تخریب و شوک به ترتیب از تابع توزیع نمایی و نرمال پیروی می‌کنند [۴۰]. مدل‌سازی طول عمر را در یک محیط پویا برای مدل‌های تخریب به همراه متغیرهای کمکی به کار گرفتند [۴۱]. مدل‌های تخریب برای ترک‌های ناشی از خستگی به کار گرفته شده و توزیع زمان خستگی، زمانی ارزیابی می‌شود که حداقل یکی از اندازه‌های ترک از مقدار مشخص آستانه خود عبور کند. در یک دوره زمانی معقول، اطلاعات تخریب بهطور مؤثر و سریع به دست می‌آید و آزمون طول عمر شتاب‌یافته با قرار دادن نمونه‌ها در شرایط تنش بالاتر رخ می‌دهد. مقالات زیادی در مورد مدل‌های تخریب شتاب‌یافته برای تجزیه و تحلیل قابلیت اطمینان تجهیزات طراحی شده برپایه مدارهای الکتریکی منتشر شده است [۴۲-۴۳]. فرآیند گاما را برای تجزیه و تحلیل نرخ رشد ترک ناشی از

تخرب در بسیاری از محصولات در طول زمان اتفاق می‌افتد. داده‌های تخریب می‌توانند اطلاعات قبل اعتمادتری نسبت به داده‌های زمان شکست مرسوم فراهم کنند [۱۰-۱۲]. مدل تخریب، رفتار تخریب یک محصول را درگذر زمان نشان می‌دهد [۱۳-۱۶]. جمع‌آوری داده‌های تخریب یک ویژگی کیفی محصول، در شرایط عادی عملیاتی ممکن است دشوار باشد؛ زیرا ممکن است آن محصول در این وضعیت عملیاتی قابلیت اطمینان بالاتری داشته باشد. آزمون داده‌های شتاب‌یافته، محصولات را برای تخریب سریع‌تر از شرایط معمول عملیاتی به کار گرفته و نتیجه برای ارزیابی توزیع طول عمر و پارامترهای مدل در شرایط کارکرد معمولی به کار برد می‌شود [۱۷-۱۹].

آزمون تخریب شتاب‌یافته با تنش ثابت، یک مدل قابل توجه در آزمون داده‌های شتاب‌یافته است [۲۰]. سطح تنش بر پارامترهای مقیاس و شکل یک مدل آزمون تخریب شتاب‌یافته با تنش ثابت گاما تأثیر می‌گذارد [۲۱]. برای محاسبه پایابی محصول، یک مدل آزمون تخریب شتاب‌یافته با تنش ثابت گاما را به کار گرفته و فرض کردند که سطح تنش بر پارامترهای شکل تأثیر گذاشته اما بر پارامتر مقیاس تأثیر نمی‌گذارد [۲۲]. برای ایجاد مدل آزمون داده‌های شتاب‌یافته، تعیین رابطه بین سطح تنش و اندازه‌گیری تخریب ضروری است. سه رابطه احتمالی برای مدل آزمون داده‌های شتاب‌یافته گاما وجود دارد. اول آن که تنها پارامتر شکل فرآیند گاما با سطح تنش مرتبط است، اما پارامتر مقیاس با سطح تنش مرتبط نیست [۲۳-۲۴]. دوم آن که تنها پارامتر مقیاس با سطح تنش مرتبط است، اما پارامتر شکل با سطح تنش ارتباط ندارد [۲۵]. سوم آن که پارامترهای شکل و مقیاس هر دو با سطح تنش مرتبط هستند. درنهایت نشان دادند که در این وضعیت، حالت چندخطی به وقوع پیوسته و برای تحلیل مناسب نیست [۱۸]. گاهی اوقات متغیرهای کمکی که بر شکست تأثیر می‌گذارند دارای توزیع‌های پیوسته و گسسته بوده که می‌توانند بهطور هم‌زمان یا جداگانه در فرآیندها رخ دهند. نمودارهای کنترل که یکی از ابزارهای کنترل فرآیند آماری هستند برای هر دو ویژگی مشخصه‌های کیفی وابسته (همبسته) متغیر و وصفی به منظور پایش و اندازه‌گیری هم‌زمان در یک محیط عملیاتی به کار برد می‌شوند. چنین نمودارهایی، نمودارهای کنترل چندمتغیره چندوصیفی نامیده شده و در این شرایط از این نمودارهای کنترل استفاده می‌شود [۲۶]. نمودارهای کنترل را با استفاده از توزیع X^2 در دو رویکرد مبتنی بر داده‌های زبانی به منظور پایش فرآیند چند متغیره ساخته و به کار بردند [۲۷]. یک نمودار کنترل از نوع شوهارت، نمودار np چندمتغیره، را برای مدیریت فرآیندهای چندمتغیره چندوصیفی گسترش دادند. در این نمودار کنترل، از جمع وزن دار تعداد واحد نامنطبق برای رسم آماره و توزیع دوچمله‌ای استفاده می‌شود [۲۸]. ابتدا، از روش‌های تبدیل برای پایش فرآیندهای چندمتغیره چندوصیفی استفاده کردند. در ادامه، کنترل کیفیت چندمتغیره چندوصیفی منتشر شد. از میانگین متحرک موزون نمایی چندمتغیره و T^2 را به کار بستند [۲۹]. فرآیندی را برای پایش

وضعیت سیستم، تخمین قابلیت اطمینان به روز می‌شود. بقیه این مقاله به شرح زیر سازمان‌دهی شده است. در بخش ۲، پیش‌نیازها و فرض‌های مدل و متغیرهای مرتبط توضیح داده شده‌اند. بخش ۳ به ارائه فرآیند شکست اختصاص دارد. در بخش ۴، یک مطالعه موردنی معرفی می‌شود. در بخش ۵ نتایج مثال‌های عددی ارائه شده و رفتار روش پیشنهادی تجزیه و تحلیل می‌شود. درنهایت، نتیجه‌گیری در بخش ۶ ارائه شده است.

۲. پیش‌نیازها و مفروضات

در این تحقیق سیستم مورد مطالعه تحت تأثیر عوامل تصادفی اخلاق قرار می‌گیرد. اگر سطح عامل یا عوامل اخلاق در شرایط مختلف عملیاتی از آستانه مجاز خود فراتر رود، می‌تواند فرآیند تخریب را تسريع کرده و طول عمر آن را کاهش دهد. مفروضات غالب در این تحقیق به شرح زیر هستند.

- سیستم مورد مطالعه یک سیستم تک‌جزی در نظر گرفته شده است.
- طول عمر سیستم (T) یک متغیر تصادفی با فرآیند گاما است.
- براساس داده‌های تجربی یا مدل‌های فیزیکی، فرآیند تخریب سیستم، شناسایی شده و همچنین، تخریب افزایشی و مستقل است.
- برای تشخیص مقدار متغیر تخریب که قابل اندازه‌گیری است، باید از بازرسی استفاده شود. به این ترتیب که این متغیر با سطح از پیش تعیین شده مقایسه می‌شود. دوره پایش متغیرهای حالت فرآیند توسط نمودارهای کنترل، ثابت در نظر گرفته شده و با t تعریف می‌شود.
- در هر چهار مکانیسم شکست، این امکان وجود دارد که سیستم بتواند به کار خود ادامه دهد، اما به دلیل گذر از آستانه از پیش تعیین شده تخریب، M ، عملکرد سیستم قابل قبول نیست. این بدان معناست که متغیر قابل اندازه‌گیری فرسودگی، از سطح تخریب معنادارتر بوده و در این شرایط، سیستم به عنوان سیستمی در نظر گرفته می‌شود که در وضعیت شکست قرار دارد. سطح آستانه اپیش تعیین شده M ، حداقل سطح قابل قبول عملکرد سیستم برای انطباق محصولات با الزامات یا مقررات ایمنی است که می‌تواند برای سیستم‌های بسیار مهمی که با زندگی انسان‌ها مرتبط هستند به کار رود.
- آستانه تنش از پیش تعیین شده برای عوامل اخلاق اول و دوم به ترتیب UCL_d و UCL_c است. به عبارت دیگر، اگر $\langle S_j(t_k) \rangle = c, d$ باشد سیستم به طور عادی به کار خود ادامه می‌دهد و در این حالت شکست ناشی از سطح تخریب با فراتر رفتن از آستانه شکست رخ می‌دهد. اما اگر $\langle S_j(t_k) \rangle \geq c, d$ باشد سیستم تحت تأثیر تنش قرار می‌گیرد و احتمال شکست افزایش می‌یابد.

خستگی در فولاد و آلیاژ‌های آلومینیوم استفاده کردند [۴۴]. مدل‌های تخریب شتاب‌یافته را برای شکست در فرآیند گاما و حرکت هندسی برآونی به کار گرفتند. در فرآیند تخریب، میانگین زمان شکست محصول را مورد بحث و بررسی قرار دادند [۲۳]. دو ویژگی عملکردی تخریب محصول براساس فرآیند گاما دو متغیره را مدل‌سازی کردند [۴۵].

کیفیت یا سلامت سیستم در یک فرآیند گاما را بر حسب درصد کمی‌سازی کردند [۱۸]. مجموعه داده‌های دیوهای ساطع کننده نور که شدت آن با درصد مشخص می‌شود را در شرایط تخریب عادی و تسريع شده معرفی کردند. در این شرایط، زمانی که شدت نور ۵۰ درصد کاهش می‌یابد، نمونه‌ها از کار می‌افتد [۴۶].

در این مقاله تأثیر دو عامل اخلاق همبسته گسسته و پیوسته بر قابلیت اطمینان یک سیستم تک‌مؤلفه‌ای بررسی می‌شود. لذا در این پژوهش سعی بر آن است تا به سوالات تحقیق زیر پاسخ داده شود:

- (۱) چگونه می‌توان دو عامل اخلاق همبسته گسسته و پیوسته را پایش کرد؟

(۲) در شرایطی که عوامل اخلاق تحت کنترل هستند، چگونه طول

عمر مفید باقی‌مانده سیستم برآورد می‌شود؟

(۳) چگونه می‌توان عامل اخلاق یا عواملی که باعث تغییر الگوی تخریب می‌شوند را شناسایی کرد؟

(۴) اگر عوامل اخلاق (اول/دوم / یا هر دو) تحت کنترل نباشند، چگونه طول عمر مفید باقی‌مانده سیستم ارزیابی می‌شود؟

هدف ما در این تحقیق تمرکز بر یافتن پاسخ کارشناسانه به موارد زیر است:

(۱) روش پایش دو عامل اخلاق محیطی با نمودارهای کنترل کیفیت آماری ارائه می‌شود.

(۲) برآورد قابلیت اطمینان سیستم در شرایط عادی که عوامل اخلاق تحت کنترل هستند.

(۳) برآورد قابلیت اطمینان سیستم در شرایط غیرعادی که عوامل اخلاق (اول/دوم / هر دو) تحت کنترل نیستند.

(۴) پیشگویی تخمین طول عمر مفید باقی‌مانده (پیش‌بینی سلامت) تجهیزات در حضور یا عدم حضور عامل یا عوامل اخلاق که بر وضعیت غیرعادی تأثیر می‌گذارند این موضوع اغلب با تغییر قابل توجه در متغیر یا متغیرهای کمکی رخ می‌دهد.

نوآوری‌های این مقاله به اختصار در ادامه اشاره می‌شوند. اول آن که مطالعه حاضر بر دو عامل محیطی تصادفی همبسته با توزیع احتمال پیوسته و گسسته و یکتابع چگالی احتمال توأم متمرکز است. دوم آن که تنش موجب می‌شود که پارامترهای تابع چگالی احتمال فرآیند تخریب، به طور قابل توجهی تغییر کنند. ضروری است سوالات تحقیق در حالتی که تنها عامل اخلاق اول یا دوم (تنش‌ها) یا ترکیب هردوی آن‌ها معنادار هستند، مورد بررسی قرار گیرد. درنهایت، پایش فرآیند و اندازه‌گیری قابلیت اطمینان در گذر زمان مورد مطالعه قرار می‌گیرد. برای پایش هم‌زمان عوامل اخلاق، از نمودارهای کنترل چندمتغیره چندوصفحی استفاده می‌شود و با به دست آوردن اطلاعات از آخرین

که با کمک داده‌های تجربی، توابع چگالی احتمال حاشهایی ($S_d \sim f_{S_d}(s)$ و $S_c \sim f_{S_c}(s)$) تخمین‌های قابلیت اطمینانی را از پارامترهای مشخص ارائه می‌کنند. بهطورکلی، $S_c, S_d \sim f(S_c, S_d)$ تابع چگالی احتمال توام دو متغیر گستته و پیوسته خواهد بود.

مدیریت عملیات، سطوح عوامل اخلال S_d و S_c را با استفاده از نمودارهای کنترل روش‌های آماری کنترل فرآیند پایش کرده و از میانگین آن‌ها در هر دوره زمانی استفاده می‌کند. اگر نمودار یا نمودارهای کنترل مربوطه وضعیت را تحت کنترل نشان دهند، الگوی تخریب ($f(y|\alpha, \beta)$ مؤلفه مورد مطالعه را به شکست تدریجی در گذر زمان هدایت می‌کند اما تا زمانی که نموداریا نمودارهای کنترل استناد شده در وضعیت خارج از کنترل باشند و علل مهم آن حذف نشده باشد، پارامترهای الگوی تخریب از α_{sd}, β_{sd} به α_{nf}, β_{nf} تغییر می‌کنند که در آن $\alpha_{sd} = \beta_{sd}$ می‌باشد. و $Y(t_k)$ با سرعت بیشتری به آستانه تخریب، M ، نزدیک می‌شود.

چهار مکانیسم شکست بهدلیل بهکارگیری نمودار کنترل چندمتغیره چندوصفحی و دو نوع عامل اخلال یا تنش در این سیستم وجود دارند. در ابتدا، سیستم پایش می‌شود که آیا در شرایط تحت کنترل قرار دارد یا خیر. اگر سیستم در حالت خارج از کنترل بود، بررسی می‌شود که آیا اولین، دومین و یا هر دو عامل اخلال (تش‌ها) در شرایط خارج از کنترل قرار دارند یا خیر. بهعبارت دیگر، در اولین وضعیت شکست، سیستم در شرایط عادی کار می‌کند. بدین معنا که سیستم در شرایط تحت کنترل قرار داشته و سطح تخریب بیش از حد در کارکرد سبب شکست سیستم می‌شود. در دومین حالت شکست، سیستم در شرایط خارج از کنترل کار می‌کند و عامل اخلال اول که گستته است، بر شکست سیستم تأثیر می‌گذارد. در این شرایط، تخریب سیستم سریع‌تر از مکانیسم شکست اول اتفاق می‌افتد. در سومین حالت شکست، سیستم دوباره در شرایط خارج از کنترل فعالیت می‌کند و دومین عامل اخلال که پیوسته است بر شکست سیستم تأثیر دارد. در این حالت نیز تخریب سیستم سریع‌تر از مکانیسم شکست اول رخ می‌دهد. در چهارمین و آخرین وضعیت شکست، یکبار دیگر سیستم در شرایط خارج از کنترل کار می‌کند و هر دو عامل اخلال بر شکست سیستم تأثیر می‌گذارند. در این شرایط، تخریب سیستم سریع‌تر از هر سه حالت قبل به وقوع می‌پیوندد.

طول عمر تجهیز مقداری است که متغیر نشان‌دهنده سطح تخریب، $Y(t_k)$ ، که مقدار اولیه آن y_k صفر است را به حد مجاز و آستانه ازپیش تعریف شده M برساند. برای تخمین طول عمر باقیمانده تجهیزات، مفروضات زیر درنظر گرفته می‌شود.

- احتمال $= 0$ ($Y(t_0) = Y(t_0)$) یک است.

- $Y(t_k)$ افزایش‌های مستقل دارند؛ بنابراین، $-Y(t_1) - Y(t_k)$ افزایش‌های مستقل دارند؛ بنابراین، $-Y(t_0), \dots, Y(t_n) - Y(t_{n-1})$ متغیرهای تصادفی هستند که بهطور مستقل برای $t_n < \dots < t_0 \leq 0$ درنظر گرفته شده‌اند.
- هر افزایش $-Y(t_s) - Y(t_{t+s})$ از توزیع گاما پیروی می‌کند. پارامتر شکل و پارامتر مقیاس آن بهتر ترتیب α و β است. تابع

نمادهای بهکار گرفته شده در مدل بهصورت زیر تعریف می‌شوند:	
$Y(t_k)$	متغیر تخریب در زمان k
y_k	تخریب در زمان k
$f(y \alpha, \beta)$	تابع توزیع احتمال
$F_T(t \alpha, \beta)$	تابع توزیع تجمعی
M	آستانه ازپیش تعریف شده شکست برای متغیر تخریب
S_d	متغیر عامل اخلال گستته
S_c	متغیر عامل اخلال پیوسته
AF_{nf}	ضریب شتاب
t_{sd}	زمان شکست در شرایط عملیاتی عادی
t_{nf}	زمان شکست در شرایط عملیاتی تنش‌زا
α_{sd}	پارامتر شکل تحت شرایط عملیاتی عادی
α_{nf}	پارامتر شکل تحت شرایط عملیاتی تنش‌زا
β_{sd}	پارامتر مقیاس تحت شرایط عملیاتی عادی
β_{nf}	پارامتر مقیاس تحت شرایط عملیاتی تنش‌زا
$R_{sd}(t)$	تابع قابلیت اطمینان در شرایط عملیاتی عادی
$R_{nf}(t)$	تابع قابلیت اطمینان در شرایط عملیاتی تنش‌زا
UCL_d	آستانه تنش برای اولین عامل اخلال
UCL_c	آستانه تنش برای دومین عامل اخلال
t_k	زمان گستته
λ	پارامتر توزیع پواسون
μ	میانگین تابع توزیع نرمال
σ	انحراف استاندارد تابع توزیع نرمال
n	اندازه زیرگروه
S_T	بردار عوامل اخلال
\bar{S}_T	بردار میانگین عوامل اخلال
S_{T12}	ماتریس کوواریانس عوامل اخلال
Z	اولین بردار تغییر متغیر داده شده عوامل اخلال
z_1	عامل اخلال گستته پس از اولین تغییر متغیر
z_2	عامل اخلال پیوسته پس از اولین تغییر متغیر
h_i	مقدار ریشه عامل اخلال i ام
x_1	عامل اخلال گستته پس از تغییر متغیر دوم
x_2	عامل اخلال پیوسته پس از تغییر متغیر دوم
A, r, c	پارامترهای مدل ولتاژ-درصد رطوبت
t_{fr}	زمان شکست
T	طول عمر سیستم

برای تعیین سطح کاربردی تحقیق حاضر، دو نوع عامل اخلال تصادفی گستته (S_d) و پیوسته (S_c) بهطور همزمان درنظر گرفته شده‌اند که مقدار متغیرهای تنش‌های محیطی یا فرآیندی (مانند دما، فشار، سطح رطوبت و غیره) را مشخص می‌کنند. مقدار این عوامل اخلال مستقیماً با استفاده از ابزارهای اندازه‌گیری با مقادیر پیوسته یا سطوح مجزا (دو یا چند سطح) اندازه‌گیری می‌شوند. فرض بر این است

ثابت t ، هریک از مقادیر عوامل اخلال در بردار $S_T = [S_d, S_c]^T$ ذخیره می‌شوند. گام‌های زیر برای شناسایی معنادار بودن عامل یا عوامل اخلال توصیه می‌شوند.

(۱) همبستگی بین عوامل اخلال را کاهش دهید تا متغیرهای کمکی تصادفی S_d و S_c شبیه ناهمبستگی داشته باشند. برای این کار از تبدیل متغیر (5) [۲۶] استفاده کنید. به عبارت دیگر، بردار عوامل اخلال، S_T ، به یک بردار جدید، $Z = CS_T$ منتقل می‌شود.

$$Z = \frac{n \times (S_T - \bar{S}_T)}{\sqrt{S_{T12}}} \quad (5)$$

که در آن \bar{S}_T میانگین مقادیر شدت عوامل اخلال، S_{T12} مقادیر تخمین کوواریانس شدت عوامل اخلال و n اندازه زیرگروه هستند. (۲) باریشه‌یابی، چولگی بردار متغیر Z را کاهش دهید. برای این منظور، ریشه مناسب مقادیر مختلف Z_1 و Z_2 را محاسبه کنید. مناسب‌ترین مقدار ریشه h_1 و h_2 مقداری است که چولگی Z_1 و Z_2 را در محدوده $[0, 1]$ و ترجیحاً نزدیک به صفر قرار دهد. بنابراین با استفاده از روش تنصیف $x_j = \sqrt[h]{z_j}$; $j = c, d$ را محاسبه کنید.

(۳) برای هر x_j حدود نمودار کنترل $\mu_{x_j} \pm Z_{\alpha_j/2} \sigma_{x_j}$ را محاسبه کرده و ارزیابی کنید که آیا فرآیند تحت کنترل قرار دارد یا خیر. اگر x_1 و x_2 هر دو در محدوده حدود کنترل قرار داشته باشند، وضعیت یک رخ داده است. به عبارت دیگر، هر دو عامل اخلال از نظر آماری در وضعیت تحت کنترل قرار داشته و تأثیر معناداری بر فرآیند تخریب نخواهد داشت. اگر x_1 یا x_2 هر کدام یک هشدار خارج از کنترل تولید کنند، به ترتیب وضعیت‌های دو و سه اتفاق می‌افتد و زمانی که هر دوی آن‌ها، x_1 و x_2 هم‌زمان هشدار خارج از کنترل تولید کنند، وضعیت چهار اتفاق می‌افتد. توجه شود که وضعیت‌های دو تا چهار فرآیند، تخریب را تسریع می‌کنند [۲۶].

۲-۳. مدل پیشنهادی برای تخمین طول عمر باقیمانده تحت تأثیر عوامل اخلال محیطی

در شرایطی که سیستم تحت تأثیر عامل یا عوامل اخلال محیطی قرار می‌گیرد، زمان شکست را می‌توان براساس یک مدل تجربی با مشاهدات متعدد از شرایط محیطی مختلف با برآش منحنی بالگوهای مختلف توصیف کرد. در این صورت مناسب‌ترین گزینه برای برآش می‌تواند براحتی از معيارهای مختلفی ازجمله به حداقل رساندن مجذور خطاهای انتخاب شود. معادلات (۶)، (۷) و (۸) نمونه‌ای از یک الگوی برآش را براساس رابطه تجربی میان اثر ولتاژ-رطوبت بر طول عمر شتاب‌یافته به ترتیب در وضعیت‌های دو، سه و چهار که خارج از کنترل هستند نشان می‌دهد.

$$t_{fr} = AS_d^{-c} \quad (6)$$

$$t_{fr} = AS_c^{-r} \quad (7)$$

$$t_{fr} = AS_d^{-c} S_c^{-r} \quad (8)$$

زمان شکست و A ، c و r پارامترهای مدل هستند. از آنجایی که طول عمر در شرایط تحت کنترل، t_{sd} ، مناسب با طول عمر در وضعیت خارج از کنترل، t_{nf} ، است. ضریب تناسب خطی $t_{sd} = [۴۷]$

چگالی احتمال مربوطه به صورت زیر درنظر گرفته می‌شود.

$$f(x|\alpha t, \beta) = \frac{\beta^{-\alpha t}}{\Gamma(\alpha t)} x^{\alpha t-1} \exp\left(-\frac{x}{\beta}\right), \quad x > 0 \quad (1)$$

که $\Gamma(\alpha t) = \int_0^{+\infty} x^{\alpha t-1} e^{-x} dx$ است. میانگینتابع چگالی احتمال گاما $= \alpha t \beta = \mu$ و واریانس آن $= \sigma^2 = \alpha t \beta^2$ است.

در این حالت، طول عمر سیستم، T ، که به آستانه از پیش مشخص شده تخریب M می‌رسد، مقدار اولیه تخریب y_k در زمان k و تابع توزیع تجمعی مطابق معادله (۲) را خواهد داشت [۲۰] و [۲۳].

$$F_T(t|\alpha, \beta) = \frac{\Gamma(\alpha t, (M-y_0)/\beta)}{\Gamma(\alpha t)} ; t > 0 \quad (2)$$

که $\Gamma(c, z) = \int_z^{+\infty} x^{c-1} e^{-x} dx$ می‌باشد.

هر تابع انتقالی می‌تواند برای مدل‌سازی خطی آزمون طول عمر شتاب‌یافته استفاده شود، اما برای این منظور یک تابع انتقال خطی با مقیاس زمانی بزرگ‌تر استفاده می‌شود. با این فرض، زمان شکست در وضعیت معنادار بودن عامل اخلال یا تنش (گرمای زیاد، رطوبت، ولتاژ، گردوغبار و غیره) در یک ضریب ثابت (ضریب شتاب)، AF ، ضرب می‌شود تا زمان شکست در حالت عملکرد عادی، معادله (۳)، به دست آید [۴۷].

$$t_{sd} = AF_{nf} \times t_{nf} \quad (3)$$

t_{sd} زمان شکست در شرایط عادی عملیاتی بوده و t_{nf} زمان شکست در وضعیتی است که عامل اخلال معنادار است. همچنین، رابطه تابع قابلیت اطمینان در شرایط عادی عملیاتی و تنش‌زا به صورت رابطه (۴) خواهد بود [۴۷].

$$R_{sd}(t) = R_{nf} \left(\frac{t}{AF_{nf}} \right) \quad (4)$$

$R_{sd}(t)$ تابع قابلیت اطمینان در شرایط کارکرد عادی است و $R_{sd}(t)$ تابع قابلیت اطمینان در حالت تنش‌زا است.

۳. متدولوژی

این بخش به بررسی و توضیح رابطه بین مکانیسم‌های شکست در شرایط کارکردی استاندارد می‌پردازد و عوامل اخلال و چگونگی تأثیر آن‌ها بر شکست سیستم را شناسایی و پایش می‌کند. در پایان، یک مدل برای هریک از چهار وضعیت مختلف طراحی و ارائه خواهد شد.

۳-۱. نمودار کنترل چند متغیره چند وصفی

فرآیندهای تصادفی که دارای عوامل اخلال پیوسته و گسسته هستند با استفاده از نمودار کنترل چندمتغیره چندوصوفی پایش شده و بسته به وضعیت فرآیند در معرض یکی از چهار وضعیت شکست زیر قرار خواهند گرفت:

(۱) نمودار کنترل نشان می‌دهد که سیستم تحت کنترل است.

(۲) عامل اخلال گسسته معنادار است.

(۳) عامل اخلال پیوسته معنادار است.

(۴) هر دو عامل اخلال معنادارند.

فرض بر این است که عامل اخلال اول S_d و دوم S_c به ترتیب از تابع توزیع پواسون با پارامتر شناخته شده λ و تابع توزیع نرمال با پارامترهای معلوم μ و σ پیروی می‌کنند. همچنین، در یک دوره زمانی

$$\begin{aligned} RUL(t_0, y_t) &= E[T - t_0 | T > t_0, y_t] \\ &= \int_{t_0}^{\infty} \left(1 - \frac{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf}, (M - y_0) / \beta_{nf})}{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf})} \right) dt \quad (16) \end{aligned}$$

۴) اگر دو عامل اخلال گستته و پیوسته به طور همزمان شرایط خارج از کنترل را ایجاد کنند، در این حالت، دوباره مانند قسمت قبل، پارامترهایی که رابطه میان طول عمر و متغیرهای کمکی محیطی c و r در مدل شماره (۸) را نشان می‌دهند برآورد می‌شوند. آنگاه، مانند بند ۲. اقدام شده و قابلیت اطمینان و ارزیابی طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) در زمان t_0 با توجه به معادلات (۱۷)، (۱۸) و (۱۹) به دست می‌آید.

$$AF_{nf} = \frac{AZ_d^{-c} Z_c^{-r}}{T_{50}} \quad (17)$$

$$R_{nf}(t / AF_{nf}) = 1 - \frac{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf}, (M - y_0) / \beta_{nf})}{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf})} ; \quad t > 0 \quad (18)$$

$$\begin{aligned} RUL(t_0, y_t) &= E[T - t_0 | T > t_0, y_t] \\ &= \int_{t_0}^{\infty} \left(1 - \frac{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf}, (M - y_0) / \beta_{nf})}{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf})} \right) dt \quad (19) \end{aligned}$$

تفاوت‌های اصلی میان وضعیت‌های دوم، سوم و چهارم t_{fr} AF_{nf} و α_{nf} هستند، در حالی که β_{nf} ها تقریباً یکسان هستند. بنابراین، فرض می‌شود که پارامترهای مقیاس برابرند. مدل توضیح داده شده در بخش ۳ به طور خلاصه در نمودار شماتیکی شکل (۱) نشان داده شده تا به درک شفافتر آن کمک کند.

۴. مثال عددی

برای روش‌تر شدن نحوه استفاده از مدل طراحی شده و تعیینتابع قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقیمانده، شفت یک ماشین صنعتی در شرکت ABC در نظر گرفته شده است. این شفت بسیار حساس بوده، در معرض تخریب تدریجی پیوسته قرار داشته و از فرآیند گاما پیروی می‌کند. دو عامل اخلال می‌توانند بر فرآیند تخریب اثر بگذارند. عامل اخلال گستته، S_a درصد رطوبت و عامل اخلال پیوسته، S_c مقدار ولتاژ که بهتر ترتیب از تابع توزیع پواسون و نرمال پیروی می‌کند. در شرایطی که هر دو عامل اخلال تحت کنترل هستند، ۲۵ نمونه از هریک از آن دو، جمع‌آوری شده که در هر نمونه ۱۵ مشاهده قرار دارد. این داده‌ها در جداول (۱) و (۲) بهتر ترتیب ارائه شده‌اند. میانگین تابع توزیع پواسون 25% و پارامترهای تابع توزیع نرمال $360 \mu = \sigma = 5$ ولت هستند.

با توجه به مشخصات فنی، قطر شفت در لحظه شروع فرآیند ۲۰۰ میلی‌متر است. در وضعیت کارکرد طبیعی، میانگین زمان شکست شفت پس از ۲۲۴۰۰ ساعت کاری به وقوع می‌پیوندد، درست زمانی که قطر آن به ۱۹۶ میلی‌متر می‌رسد. به عبارت دیگر، می‌توان ۷۷ ساعت مجاز سطح تخریب $M = 4$ میلی‌متر است. با توجه به زمان بر بودن اندازه‌گیری قطر شفت، این قطعه هر ۱۱۲۰ ساعت یکبار بازدید و اندازه‌گیری می‌شود. فرآیند به طور مداوم پایش شده و میانگین مقدار عوامل اخلال برای هر دوره زمانی در نظر گرفته می‌شود.

$AF_{nf} \times t_{nf}$ خواهد بود. بنابراین، اگر تابع چگالی طول عمر دارای چولگی باشد، در عمل، ضریب تناسب را می‌توان با تقسیم تخمین مرکزیت طول عمر در وضعیتی که فرآیند تحت کنترل است بر مركزیت طول عمر در شرایطی که فرآیند خارج از کنترل است تعیین کرد. برای این کار به n مشاهدات تجربی (توصیه می‌شود $n \geq 10$) با فواصل نمونه‌برداری t برای تخمین طول عمر نیاز است.

(۱) اگر فرآیند از نظر آماری تحت کنترل باشد، تابع قابلیت اطمینان و تخمین طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) در زمان t_0 از معادلات (۹) و (۱۰) [۱۸] و [۱۰] دنبال می‌شوند. با تخمین طول عمر مفید باقیمانده در زمان t_0 ، می‌توان به طور متوسط متوجه شد که تجهیزات تا چه مدت در سلامت مناسبی به کار خود ادامه می‌دهند. با توجه به روابط بالا $RUL(t) = \int_t^{\infty} R_T(t) dt$ می‌باشد.

$$R_T(t) = 1 - \frac{\Gamma(\alpha_{sd}t, (M - y_0) / \beta_{sd})}{\Gamma(\alpha_{sd}t)} ; \quad t > 0 \quad (9)$$

$$\begin{aligned} RUL(t_0, y_t) &= E[T - t_0 | T > t_0, y_t] \\ &= \int_{t_0}^{\infty} \left(1 - \frac{\Gamma(\alpha_{sd}(t - t_0), (M - y_0) / \beta_{sd})}{\Gamma(\alpha_{sd}(t - t_0))} \right) dt \quad (10) \end{aligned}$$

(۲) اگر عامل اخلال گستته یک هشدار خارج از کنترل را نشان دهد، تعدادی نمونه از فرآیند برداشته شده و تخمین طول عمر به دست می‌آید و براساس آن پارامترهای توصیف کننده رابطه میان طول عمر و متغیر کمکی محیطی (A) و c در مدل شماره (۸) برآورد می‌شوند. پس از آن تابع توزیع گاما بر داده‌های طول عمر برازش داده می‌شود، میانه T_{50} ، پارامتر شکل، α_{nf} ، و پارامتر مقیاس، β_{nf} ، تخمین زده می‌شوند و ضریب تناسب، AF_{nf} ، تابع قابلیت اطمینان، $R_{nf}(t / AF_{nf})$ ، و برآورد طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) در زمان t_0 با توجه به معادلات (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) به دست می‌آید.

$$AF_{nf} = \frac{AZ_d^{-c}}{T_{50}} \quad (11)$$

$$R_{nf}(t / AF_{nf}) = 1 - \frac{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf}, (M - y_0) / \beta_{nf})}{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf})} ; \quad t > 0 \quad (12)$$

$$\begin{aligned} RUL(t_0, y_t) &= E[T - t_0 | T > t_0, y_t] \\ &= \int_{t_0}^{\infty} \left(1 - \frac{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf}, (M - y_0) / \beta_{nf})}{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf})} \right) dt \quad (13) \end{aligned}$$

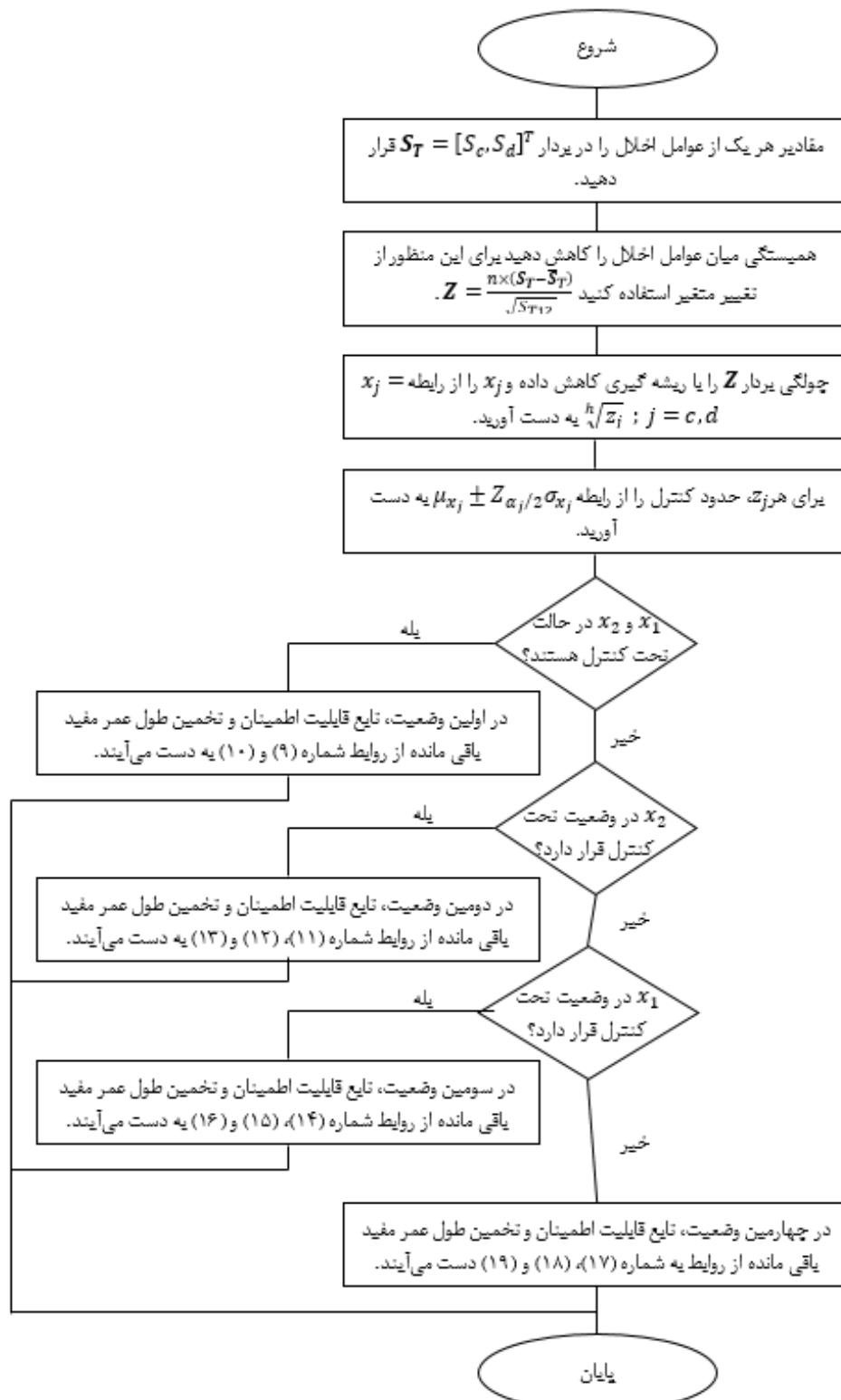
(۳) فرض کنید که شرایط خارج از کنترل بدليل عامل اخلال پیوسته مشابه قسمت قبل ایجاد شده باشد. در این وضعیت، پارامترهای r و A نشان‌دهنده رابطه میان طول عمر و متغیر کمکی محیطی در مدل شماره (۷) تخمین زده می‌شوند. در ادامه، مانند بند ۲ اقدام شده و قابلیت اطمینان و ارزیابی طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) در زمان t_0 با توجه به معادلات (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) محاسبه می‌شوند.

$$AF_{nf} = \frac{AZ_c^{-r}}{T_{50}} \quad (14)$$

$$\begin{aligned} R_{nf}(t / AF_{nf}) &= 1 - \frac{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf}, (M - y_0) / \beta_{nf})}{\Gamma(\alpha_{nf}t / AF_{nf})} ; \quad t > 0 \quad (15) \end{aligned}$$

شرایط عملیاتی مختلف در چهار وضعیت یاد شده، اندازه‌گیری شده و در جدول (۳) ارائه شده‌اند. داده‌های مربوط به الگوی برآش براساس رابطه تجربی اثر ولتاژ-رطوبت بر طول عمر شتاب یافته در وضعیت‌های ۲، ۳ و ۴ به ترتیب در جدول (۴) ارائه شده‌اند.

آستانه معناداری برای عامل اخلاق گستته یا درصد رطوبت ۶۰ درصد و برای عامل اخلاق پیوسته یا ولتاژ ورودی این سیستم ۳۸۰ ولت است. از آنجایی که درصد رطوبت گام به گام اندازه‌گیری می‌شود، این عامل اخلاق به عنوان یک متغیر کمکی در نظر گرفته می‌شود. داده‌های تجربی نشان‌دهنده تغییرات در سطح متغیرهای تحریب در

شکل (۱). مدل مفهومی تحقیق حاضر

جدول (۱). نمونه‌های جمع‌آوری شده از اولین عامل اخلاق در وضعیت تحت کنترل (بر حسب درصد)

اندازه زیرگروه n																S_d (%)
۳۰	۲۱	۲۶	۱۳	۲۸	۲۶	۲۴	۱۹	۲۳	۱۶	۳۶	۲۶	۲۵	۳۲	۳۳		
۲۲	۳۱	۱۸	۳۱	۲۱	۲۷	۲۲	۲۷	۲۴	۲۴	۲۵	۱۹	۲۶	۳۲	۱۵		
۳۰	۲۰	۲۶	۲۴	۱۸	۲۸	۲۵	۱۸	۲۲	۲۸	۲۹	۲۲	۳۳	۲۱	۳۴		
۲۹	۳۱	۲۳	۲۴	۱۷	۲۳	۲۸	۲۸	۳۰	۲۳	۱۹	۲۸	۲۸	۳۴	۲۷		
۱۹	۲۶	۲۴	۲۱	۲۰	۳۱	۲۶	۳۲	۲۲	۳۳	۲۰	۲۴	۲۶	۲۲	۴۴		
۱۶	۲۶	۲۴	۲۱	۲۳	۲۴	۲۳	۳۳	۴۱	۲۵	۲۷	۲۵	۱۹	۲۶	۲۲		
۲۴	۱۹	۳۲	۲۵	۲۴	۳۰	۲۸	۲۴	۲۸	۲۱	۱۷	۱۶	۲۹	۱۵	۲۸		
۲۶	۱۱	۲۷	۲۴	۲۵	۲۰	۲۳	۲۰	۳۰	۲۷	۱۹	۲۲	۲۶	۳۰	۲۶		
۲۴	۲۳	۳۵	۳۰	۲۷	۲۴	۲۳	۲۴	۲۶	۲۴	۲۷	۲۷	۲۱	۲۸	۲۴		
۳۲	۲۴	۲۶	۲۵	۴۰	۲۶	۲۴	۳۱	۳۲	۳۲	۱۴	۲۳	۲۹	۲۴	۲۰		
۱۵	۳۱	۳۲	۲۴	۲۵	۲۶	۲۱	۲۴	۲۵	۲۵	۲۹	۲۶	۲۷	۲۴	۱۹		
۲۴	۲۵	۲۹	۱۷	۳۱	۲۷	۲۶	۲۳	۲۹	۲۹	۲۷	۲۳	۲۸	۲۱	۲۸		
۲۷	۲۱	۲۵	۱۷	۳۲	۳۰	۲۲	۳۳	۲۱	۲۷	۲۵	۱۹	۲۷	۲۲	۳۰	ک	اندازه نمونه
۳۳	۳۳	۲۰	۳۷	۱۹	۲۶	۲۶	۱۴	۱۹	۳۰	۲۹	۲۷	۲۵	۲۹	۱۸		
۲۲	۲۸	۲۴	۲۰	۲۳	۲۷	۳۸	۲۰	۱۵	۲۲	۲۶	۱۹	۲۶	۲۶	۲۳		
۲۵	۲۹	۲۴	۲۵	۳۰	۲۳	۲۳	۲۷	۲۴	۱۰	۳۰	۲۷	۲۹	۲۱	۲۶		
۲۶	۲۳	۲۸	۱۸	۲۵	۲۵	۲۸	۲۴	۲۵	۲۷	۱۹	۳۰	۲۵	۱۷	۲۰		
۱۷	۱۹	۲۹	۱۸	۲۲	۱۸	۱۴	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۲۰	۳۲	۲۶	۲۵		
۲۸	۲۸	۲۹	۳۱	۲۰	۱۶	۲۸	۲۶	۳۱	۳۰	۲۶	۲۸	۲۵	۳۲	۲۷		
۱۸	۳۲	۲۲	۲۸	۴۰	۳۲	۲۲	۲۴	۲۰	۲۳	۱۴	۲۵	۳۰	۳۵	۳۰		
۲۸	۳۲	۱۴	۲۹	۳۰	۲۲	۲۴	۱۹	۲۰	۳۱	۲۲	۲۶	۲۷	۲۰	۲۶		
۲۲	۲۹	۲۷	۲۶	۲۵	۲۲	۱۵	۲۰	۲۵	۱۸	۲۴	۳۲	۲۵	۲۴	۲۸		
۳۱	۲۹	۲۲	۱۶	۲۲	۱۶	۱۹	۲۳	۳۲	۲۳	۱۶	۲۷	۲۴	۲۸	۱۹		
۲۹	۲۲	۲۰	۲۶	۲۴	۲۵	۳۳	۲۲	۲۲	۲۵	۲۲	۱۹	۲۶	۲۹	۱۹		
۲۹	۴۴	۲۱	۲۰	۴۴	۳۲	۲۱	۱۸	۲۷	۲۲	۲۸	۲۶	۳۳	۳۳	۲۸		

جدول (۲). نمونه‌های جمع‌آوری شده از عامل اخلاق دوم در وضعیت تحت کنترل

شده و تمامی محاسبات توسط نرم‌افزار Matlab و Minitab انجام می‌شوند.

۱-۵. نمودار کنترل چند متغیره چند وصفی
با استفاده از مراحل یاد شده در زیر بخش ۱-۳، حل مثال، گام‌به‌گام به صورت زیر انجام می‌شود:

(۱) با تغییر متغیر (متغیر کمکی) رابطه (۵) همبستگی بین عوامل اخلال را کاهش دهد. با توجه به این که حجم نمونه ۱۵ عدد است، بنابراین $n = 15$ خواهد بود. بردار میانگین برابر است با $\bar{S}_T = [25.0027, 360.0844]^T$ همبستگی میان دو متغیر کمکی $Corr(S_T) = -0.090$ خواهد بود پس از تغییر متغیر $Cov(Z)$ بردار کوواریانس دو متغیر کمکی جدید برابر است با $S_{T12} = \begin{bmatrix} 9.0532 & -0.8235 \\ -0.8235 & 8.2602 \end{bmatrix}$ و همبستگی دو متغیر کمکی جدید $Corr(Z) = -0.0706$ خواهد بود.

(۲) با استفاده از تغییر متغیر کمکی $x_j = \sqrt[n]{z_j}$ به ترتیب، $h_d = h_c = 0.7166$ و 0.9331 ، برای عامل اخلال اول و دوم بوده و همچنین، چولگی بردار متغیرهای کمکی Z از $skewness(Z) = [0.1014, 0.5122]$ به $skewness(X) = [0.0095, -3.2483e-04]$ کاهش می‌یابند.

(۳) حدود نمودار کنترل هر x_j با استفاده از $\mu_{x_j} \pm Z_{\alpha_j/2} \sigma_{x_j}$ و $\alpha_j = 0.05$ محاسبه می‌شود. بنابراین، $UCL_{x1} = 8.6299$ و $LCL_{x1} = -14.4211.24.0626$ و $UCL_{x2} = 2.8373$ و $LCL_{x2} = -2.8373$ خواهند بود. در مورد این که آیا فرآیند تحت کنترل است یا خیر، به زیر بخش ۱-۳ مراجعه کنید. دو نمودار کنترل جداگانه برای هریک از عوامل اخلال در شکل (۲) و شکل (۳) ارائه شده است.

جدول (۳). داده‌های تجربی نشان‌دهنده تغییرات در سطح متغیر تحریب در شرایط عملیاتی مختلف

S_c and S_d (mm)	S_d (mm)	S_c (mm)	تحت کنترل (mm)	t (hour)
۱/۲۲۴	۰/۲۷۲	۰/۴۳۸	۰/۱۲۹	۱۱۲۰
۱/۱۷۸	۰/۳۷۴	۰/۴۵۹	۰/۱۳۲	۲۲۴۰
۱/۳۲۶	۰/۷۰۷	۰/۵۷۳	۰/۴۶۳	۳۳۶۰
۱/۹۷	۰/۷۵۴	۰/۵۲۳	۰/۱۳۴	۴۴۸۰
۱/۳۶۸	۰/۷۰۴	۰/۲۶۹	۰/۱۱۱	۵۶۰۰
۰/۶۱۶	۰/۵۰۱	۰/۴۹۳	۰/۱۹۹	۶۷۲۰
۰/۷۴۶	۰/۳۷۸	۰/۳۶۶	۰/۲۲۵	۷۸۴۰
۱/۱۴۵	۱/۰۴	۰/۱۳۷	۰/۰۴۹	۸۹۶۰
۰/۷۱۱	۰/۳۷۵	۰/۳۴۵	۰/۰۸۵	۱۰۰۸۰
۰/۹۱۴	۰/۳۸۹	۰/۵۳۱	۰/۱۲۴	۱۱۲۰۰
۰/۶۹۶	۰/۸۳۸	۰/۲۲۳	۰/۳۷۷	۱۲۲۲۰
۰/۹۸۷	۰/۷۲	۰/۱۶۷	۰/۳۱۲	۱۳۴۴۰
۰/۸۹۸	۰/۴۷۲	۱/۱۸۵	۰/۱۵۸	۱۴۵۶۰
۰/۶۴۳	۰/۴۹۶	۰/۲۳	۰/۰۳۳	۱۵۶۸۰
۱/۱۶۲	۰/۱۳۳	۰/۱۸۳	۰/۴۶۳	۱۶۸۰۰

۵. بحث و حل مثال

در این بخش، برای روشن تر شدن روش پیشنهادی مثالی که در بخش ۴ ارائه شده، حل می‌شود. ابتدا عملکرد سیستم در هریک از چهار وضعیت به صورت جداگانه بررسی می‌شود؛ یعنی فرض می‌شود که هر بار شفت در یکی از چهار وضعیت یادشده قرار داشته،تابع قابلیت اطمینان شفت، طول عمر مفید باقیمانده و ضریب شتاب محاسبه می‌شوند. سپس مثالی که ترکیبی از چهار وضعیت مطرح شده را دربردارد حل خواهد شد. از این‌رو، محاسبات زیر بر این اساس انجام

جدول (۴). داده‌های تجربی مرتبط به الگوی برآشش بر اساس رابطه آزمایشی ولتاژ-رطوبت در مدل‌های (۶)، (۷) و (۸)

$t_{fr} = AS_d^{-c} S_c^{-r}$			$t_{fr} = AS_c^{-r}$		$t_{fr} = AS_d^{-c}$	
$S_c (v)$	$S_d (\%)$	t_{fr}	$S_c (v)$	t_{fr}	$S_d (\%)$	t_{fr}
۳۹۳	۵۰	۳۴۰۳/۴۴۴	۳۹۳	۸۲۱۷/۲۴۲	۵۰	۸۶۰۷/۱۱۷
۳۹۴/۱۲	۷۰	۵۲۱۸/۵۷۳	۳۹۴/۱۲	۸۲۱۳/۶۲۴	۷۰	۱۳۲۰۳/۳۲۶
۳۸۰/۵۴	۶۳	۴۵۸۹/۱۰۸	۳۸۰/۵۴	۸۲۵۸/۴۶۹	۶۳	۱۱۵۴۷/۶۹۳
۳۸۲/۷۷	۵۶	۳۹۴۷/۱۶۵	۳۸۲/۷۷	۸۲۵۰/۹۷۵	۵۶	۹۹۴۱/۳۷۵
۳۸۰/۶۷	۷۷	۵۹۲۲/۸۴۸	۳۸۰/۶۷	۸۲۵۸/۰۲۴	۷۷	۱۴۹۰۴/۶۱۹
۳۸۳/۳۸	۵۹	۴۲۱۶/۹۵۴	۳۸۳/۳۸	۸۲۴۸/۹۳۵	۵۹	۱۰۶۲۳/۴۹۵
۳۷۸/۴۱	۵۸	۴۱۳۴/۶۵	۳۷۸/۴۱	۸۲۶۵/۶۸۲	۵۸	۱۰۳۹۵/۰۴۹
۳۷۳/۴	۵۵	۳۸۷۲/۶۲۴	۳۷۳/۴	۸۲۸۲/۷۸۷	۵۵	۹۷۱۶/۱۷۳
۳۸۲/۸۲	۶۶	۴۸۶۴/۲۶۸	۳۸۲/۸۲	۸۲۵۰/۸۱۵	۶۶	۱۲۲۵۱/۴۴
۳۷۶/۸۷	۶۲	۴۵۰۳/۴۴۱	۳۷۶/۸۷	۸۲۷۰/۸۹	۶۲	۱۱۳۱۵/۱۰۶
۳۷۳/۴۹	۶۸	۵۰۷۱/۸۷۹	۳۷۳/۴۹	۸۲۸۲/۴۹۴	۶۸	۱۲۷۲۵/۴۸۱
۳۹۴/۸۷	۵۸	۴۱۰۷/۳۹	۳۹۴/۸۷	۸۲۱۱/۱۸۵	۵۸	۱۰۳۹۵/۰۴۹
۳۸۱/۸۳	۵۶	۳۹۴۸/۶۶۷	۳۸۱/۸۳	۸۲۵۴/۱۱۵	۵۶	۹۹۴۱/۳۷۵
۳۸۵/۰۲	۶۳	۴۵۸۰/۷۷۴	۳۸۵/۰۲	۸۲۴۳/۴۷	۶۳	۱۱۵۴۷/۶۹۳
۳۸۸/۹۶	۴۳	۲۸۱۳/۹۶۲	۳۸۸/۹۶	۸۲۳۰/۴۳۵	۴۳	۷۱۰۴/۹۶۳

هیچ یک از عوامل اخلال معنادار نیستند؛ بنابراین، پایایی و برآورد طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) سیستم در $t_1 = 1120$ ساعت به ترتیب توسط روابط (۹) و (۱۰) محاسبه می‌شوند. در این حالت y_0 برابر با صفر است.

$$R_T(1120) = 1 - \frac{\Gamma(2.1706, 4/0.0919)}{\Gamma(2.1706)} = 1 \quad (۲۰)$$

$$RUL(1120, y_t) = E[T - 1120 | T > 1120, y_t] = \int_{1120}^{22400} dt = 21280.000 h \quad (۲۱)$$

میانگین طول عمر مفید باقیمانده شفت پس از ۱۱۲۰ ساعت کار کرد ۲۱۲۸۰ ساعت خواهد بود.

۴-۵. محاسبه قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقیمانده در وضعیت‌های دوم تا چهارم

در این وضعیت‌ها، عامل اخلال گسسته، پیوسته هریک به تنهایی و هر دو عامل اخلال گسسته و پیوسته معنادار هستند؛ بنابراین، طول عمر سیستم به ترتیب با استفاده از مدل‌های (۶)، (۷) و (۸) محاسبه می‌شوند. در این روابط، A ، c و r مقادیر ثابتی هستند که باید با انجام رگرسیون بر روی داده‌های زمان شکست سیستم (جدول (۴)) برآورد شوند؛ بنابراین، در ابتدا، این رابطه از طریق لگاریتم طبیعی به حالت خطی تبدیل می‌شود، یعنی $\ln(t_{fr}) = \ln(A) - c\ln(S_d) - r\ln(S_c)$. در ادامه، با استفاده از این رابطه خطی شده و داده‌های جدول یاد شده، نرمافزار Minitab به کار گرفته می‌شود. در نهایت، مقادیر ثابت $A = 20781$ → $A = 20781$ ، $c = \ln(A) = 9.942$ و $r = 0.1553$ به دست می‌آیند. همچنین، با مراجعه به خروجی این نرمافزار مشاهده می‌شود که مقدار $R-sq (adj)$ ، $R-sq (pred)$ ، $\ln(S_1)$ و VIF برای $\ln(S_1)$ برابر 100% و مقدار شاخص $R-sq$ (pred) و $\ln(S_2)$ و $\ln(S_2)$ در این شرایط به ترتیب 100% و 100% و 100% بوده که قابل قبول است. بنابراین، مقادیر به دست آمده مربوط به ثابت مدل ولتاژ-رطوبت توجیه پذیر بوده و قابل استناد هستند. درنتیجه، رابطه طول عمر سیستم بر حسب عامل اخلال گسسته درصد رطوبت، عامل اخلال پیوسته ولتاژ و عوامل اخلال پیوسته و گسسته ولتاژ درصد رطوبت به شکل زیر محاسبه می‌شوند.

$$t_{fr} = 20781 \times S_d^{1.272} \quad (۲۲)$$

$$t_{fr} = 20781 \times S_c^{-0.1553} \quad (۲۳)$$

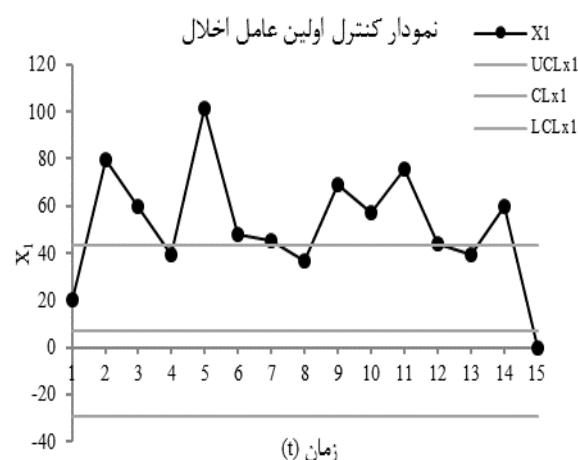
$$t_{fr} = 20781 \times S_d^{1.272} \times S_c^{-0.1553} \quad (۲۴)$$

زمانی که درصد رطوبت 60 درصد و بیشتر برای عامل اخلال گسسته بوده و ولتاژ سیستم 380 ولت و بیشتر برای عامل اخلال پیوسته باشد و هم‌زمان هر دو عامل اخلال از آستانه مجاز خود عبور کنند. طول عمر سیستم در این وضعیت‌ها از معادلات (۲۵)، (۲۶) و (۲۷) بدست می‌آیند.

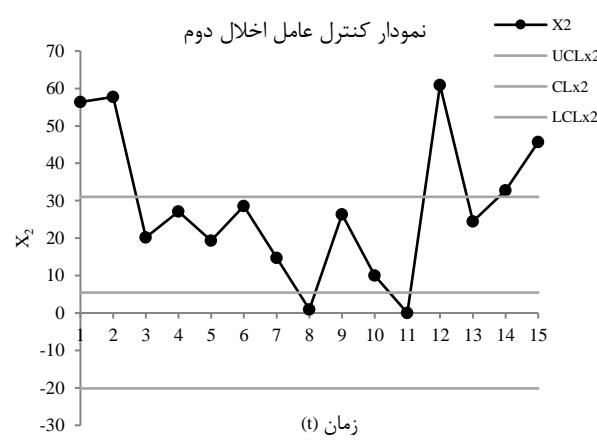
$$t_{fr} = 20781 \times 0.6^{1.272} = 10852.9944 h \quad (۲۵)$$

$$t_{fr} = 20781 \times 380^{-0.1553} = 8260.2875 h \quad (۲۶)$$

$$t_{fr} = 20781 \times 0.6^{1.272} \times 380^{-0.1553} = 4313.9817 h \quad (۲۷)$$

شکل (۲). نمودار کنترل اولین عامل اخلال پس از دو تغییر متغیر

شکل (۳). نمودار کنترل دومین عامل اخلال پس از دو تغییر متغیر

۲-۵.تابع چگالی احتمال داده‌های شکست

اولین گام برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، تعیین تابع چگالی احتمال داده‌های تحریبی است که نشان‌دهنده تغییر سطح متغیر تخریب در شرایط عملیاتی مختلف و طول عمر سیستم بوده و این که آیا هریک از عوامل اخلال به تنهایی یا هر دو معنادار هستند یا خیر. اما گام دوم انجام محاسبات به دنبال تعیین نوع تابع توزیع احتمال شکست می‌باشد. با توجه به این که این مقاله برای تجهیزاتی کاربرد دارد که دچار تخریب تدریجی شده و از تابع توزیع گاما پیروی می‌کنند، ابتدا می‌بایست بررسی شود که آیا داده‌های جمع‌آوری شده در چهار وضعیت یادآوری شده در بخش ۱-۳ از این تابع توزیع پیروی می‌کنند یا خیر. برای این منظور، آزمون نیکویی-برازش با استفاده از نرمافزار Minitab انجام می‌شود. داده‌های موردنیاز برای تخمین تابع چگالی احتمال در محاسبه تابع قابلیت اطمینان، ضربی شتاب و میانه و میانگین زمان شکست در سه وضعیت تعریف شده خارج از کنترل در جدول (۵) ارائه شده‌اند.

۳-۵. محاسبه قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقیمانده در وضعیت اول

در وضعیت اول، زمانی که سیستم در حالت تحت کنترل قرار دارد،

جدول (۵). نتایج آزمون نیکوبی برآش داده‌های جمع آوری شده در قالب شاخص‌های AD و P-value

$Y(t)$			متغیر تحریب	زمان شکست			عامل اخلاق معنادار	
S_c و S_d	S_c	S_d	تحت کنترل	$t_{fS_cS_d}$	t_{fS_c}	t_{fS_d}	S_c	S_d
-	-	-	-	۴۳۴۶/۲۸۳	۸۲۴۹/۲۷۶	۱۰۹۴۷/۹۹۷	-	-
۰/۹۸۷۱	۰/۴۹۵۹	۰/۳۶۵۵	۰/۱۳۴۲	۴۲۱۶/۹۵۴	۸۲۵۰/۹۷۵	۱۰۶۲۳/۴۹۵	-	-
۹/۸۴۶	۴/۷۱۳۱	۳/۳۴۳۴	۲/۱۷۰۶	-	-	-	-	T_{50}
۰/۱۰۴۸	۰/۱۱۵۳	۰/۱۲۲۴	۰/۰۹۲	-	-	-	-	$\alpha_{sd}t$ or $\alpha_{nf}t$
۰/۲۶۸	۰/۲۸۸	۰/۳۳۲	۰/۳۴۲	۰/۲۳۰	۰/۳۹۱	۰/۲۲۰	۰/۳۷۹	β_{sd} or β_{nf}
۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۳۵۸	AD
گاما	گاما	گاما	گاما	گاما	گاما	گاما	نرمال	P-value > PDF

شافت را در زمان‌های بازرسی شده به همراه آستانه تحریب نشان می‌دهد. شکل (۵)تابع توزیع تجمعی و شکل (۶) قابلیت اطمینان قطر شافت را در چهار وضعیت مشخص شده نشان می‌دهد.

جدول (۶). برآورد مقادیر پایایی، طول عمر مفید باقیمانده و ضریب

شتاب در ۴ وضعیت مختلف در زمان $t_1 = 1120$ ساعت

طول عمر مفید باقیمانده	پایایی	ضریب شتاب	وضعیت
۲۱۲۸۰	۱/۰۰۰	-	۱
۸۲۷۹/۹۹۹۷	۱/۰۰۰	۱/۰۲۱۶	۲
۷۱۲۹/۲۷۶	۱/۰۰۰	۱/۰۰۱۱	۳
۳۲۲۶/۲۸۳	۱/۰۰۰	۱/۰۲۳	۴

جدول (۷). مقادیر محاسبه شده تابع توزیع تجمعی متغیر تحریب در ۴ وضعیت مختلف

هشدار خارج از کنترل به دلیل	تحت کنترل	ساعت t
S_c و S_d	S_c	S_d
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۰/۰۵۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۰/۰۵۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰
۰/۹۳۳	۰/۰۱۹	۰/۰۰۱
۰/۹۹۸	۰/۱۱۶	۰/۰۰۶
۱/۰۰۰	۰/۳۶۱	۰/۰۳۱
۱/۰۰۰	۰/۶۷۱	۰/۱۰۸
۱/۰۰۰	۰/۸۸۶	۰/۲۶۳
۱/۰۰۰	۰/۹۷۴	۰/۴۸۱
۱/۰۰۰	۰/۹۹۶	۰/۶۹۸
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۸۵۷
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۹۴۵
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۹۸۳
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۹۹۶

بنابراین، ضریب شتاب، مقدار تابع قابلیت اطمینان و برآورد طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) که در آن عامل اخلاق گستته، S_d ، عامل اخلاق پیوسته، S_c ، هریک به تنهایی و هر دو عامل اخلاق باهم معنادار هستند به وسیله روابط (۱۱)، (۱۲)، (۱۳)، (۱۴)، (۱۵)، (۱۶)، (۱۷)، (۱۸) و (۱۹) به دست می‌آیند. در این وضعیت‌ها y_0 برابر با صفر است.

$$AF_{S_d} = \frac{10852.9944}{10623.4947} = 1.0216 \quad (28)$$

$$R_{sd}(1120) = 1 - \frac{\Gamma(\frac{3.3434}{1.0216}, 4/0.1224)}{\Gamma(\frac{3.3433}{1.0216})} = 1 \quad (29)$$

$$RUL(1120, y_t) = E[T - 1120 | T > 1120, y_t] = \int_{1120}^{10947.997} dt = 9827.997 \text{ h} \quad (30)$$

$$AF_{S_c} = \frac{8260.2875}{8250.9749} = 1.0011 \quad (31)$$

$$R_{sd}(1120) = 1 - \frac{\Gamma(\frac{4.7131}{1.0011}, 4/0.1153)}{\Gamma(\frac{4.7131}{1.0011})} = 1 \quad (32)$$

$$RUL(1120, y_t) = E[T - 1120 | T > 1120, y_t] = \int_{1120}^{8249.276} dt = 7129.276 \text{ h} \quad (33)$$

$$AF_{S_dS_c} = \frac{4313.9817}{4216.9540} = 1.0230 \quad (34)$$

$$R_{sd}(1120) = 1 - \frac{\Gamma(\frac{9.8460}{1.0230}, 4/0.1048)}{\Gamma(\frac{9.8460}{1.0230})} = 1 \quad (35)$$

$$RUL(1120, y_t) = E[T - 1120 | T > 1120, y_t] = \int_{1120}^{4346.283} dt = 3226.283 \text{ h} \quad (36)$$

میانگین طول عمر شافت پس از ۱۱۲۰ ساعت کارکرد در وضعیت‌های دوم، سوم و چهارم به ترتیب ۹۸۲۷/۹۹۷ ساعت، ۷۱۲۹/۲۷۶ ساعت و ۳۲۲۶/۲۸۳ ساعت خواهد بود.

جدول (۶) مقادیر تخمینی قابلیت اطمینان، طول عمر مفید باقیمانده و ضریب شتاب را در هریک از چهار وضعیت مشخص شده در زمان $t_1 = 1120$ ساعت y_0 تابع توزیع تجمعی (۷) مقادیر طول عمر مفید باقیمانده را در زمان‌های مشخص شده t_k نشان می‌دهد.

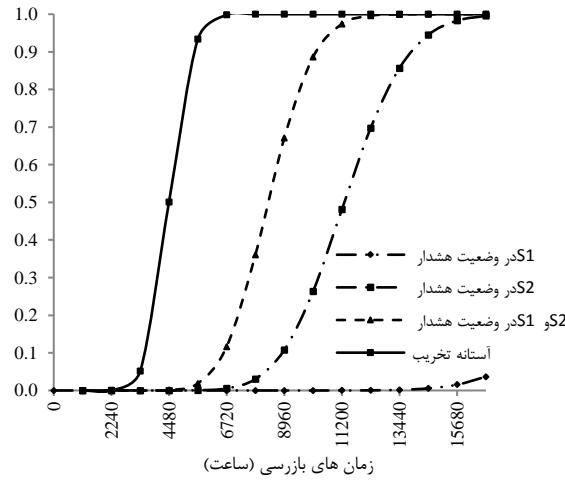
طبق جدول (۶) بهترین زمان تعویض شفت در وضعیت‌های ۱، ۲،

۳ و ۴ به ترتیب ۰، ۲۱۲۸۰، ۹۸۲۷/۹۹۷، ۷۱۲۹/۲۷۶ و ۳۲۲۶/۲۸۳ ساعت پس از شروع به کار می‌باشد. شکل (۴) نیز پیشرفت تحریب

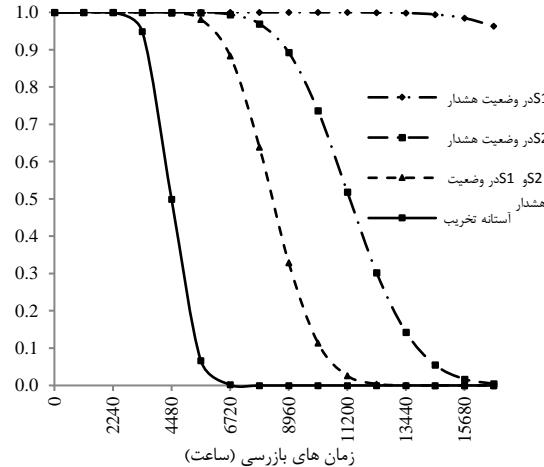
۴-۶. محاسبه قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقیمانده در وضعیت‌های اول تا چهارم ترکیبی

تحت کنترل یا خارج از کنترل قرار داشتن سیستم بهدلیل عامل یا عوامل اخلال براساس زیر بخش ۱-۵ در ستون دوم جدول (۱۰) نمایش داده است.

لازم به یادآوری است که y_0 تنها در زمان t_0 صفر است. در این مثال، پساز آن که مشخص شد سیستم در چه موقعیتی قرار دارد و براساس مقدار y_0 ، مقدار اولیه تخریب،تابع توزیع تجمعی، قابلیت اطمینان و طول عمر مفید باقیمانده محاسبه می‌شوند.

شکل (۵). تابع توزیع تجمعی قطر شفت در ۴ وضعیت مختلف

شکل (۶). قابلیت اطمینان شفت در ۴ وضعیت مختلف

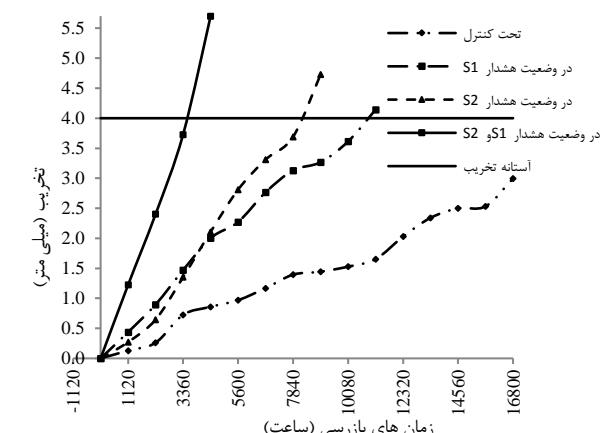
در ردیف سوم و هفتم مشاهده می‌شود که مقدار پایایی کمتر از ردیف چهارم و هشتم است. همین‌طور، مقدار طول عمر مفید باقیمانده در ردیف دوم، سوم و هفتم بسیار کوچک‌تر از ردیف سوم، چهارم و هشتم است. پاسخ، وضعیت سیستم در هر دوره بازرگانی است که در ستون دوم براساس نمودار کنترل چندمتغیره چندوصیفی مشخص شده است. بدین معنا که در پایان هر بازه زمانی، بازرگانی براساس وضعیتی که سیستم در آن قرار دارد α_{nf} ، t_{fr} و AF_{nf} متفاوتی بر پایایی و طول عمر مفید باقیمانده تأثیر می‌گذارند و این پارامترها تفاوت را ایجاد می‌کنند.

جدول (۸). برآورد مقادیر قابلیت اطمینان در ۴ وضعیت مختلف

S_c و S_d	S_c	S_d	تحت کنترل	t ساعت
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱۱۲۰
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۲۲۴۰
۰/۹۴۹	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۳۳۶۰
۰/۴۹۹	۰/۹۹۹	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۴۴۸۰
۰/۰۶۷	۰/۹۸۱	۰/۹۹۹	۱/۰۰۰	۵۶۰۰
۰/۰۰۲	۰/۸۸۴	۰/۹۹۴	۱/۰۰۰	۶۷۲۰
۰/۰۰۰	۰/۶۳۹	۰/۹۶۹	۱/۰۰۰	۷۸۴۰
-	۰/۳۲۹	۰/۸۹۲	۱/۰۰۰	۸۹۶۰
-	۰/۱۱۴	۰/۷۳۷	۱/۰۰۰	۱۰۰۸۰
-	۰/۰۲۶	۰/۵۱۹	۱/۰۰۰	۱۱۲۰۰
-	۰/۰۰۴	۰/۳۰۲	۱/۰۰۰	۱۲۲۲۰
-	۰/۰۰۰	۰/۱۴۳	۰/۹۹۸	۱۳۴۴۰
-	-	۰/۰۵۵	۰/۹۹۴	۱۴۵۶۰
-	-	۰/۰۱۷	۰/۹۸۵	۱۵۶۸۰
-	-	۰/۰۰۴	۰/۹۶۳	۱۶۸۰۰

جدول (۹). برآورد مقادیر طول عمر مفید باقیمانده (پیش‌بینی سلامت) در ۴ وضعیت مختلف

S_c و S_d	S_c	S_d	تحت کنترل	t ساعت
۳۲۲۶/۲۸۳	۷۱۲۹/۲۷۶	۹۸۲۷/۹۹۷	۲۱۲۸۰/۰۰۰	۱۱۲۰
۲۱۰۵/۷۹۰	۶۰۰۹/۲۷۵	۸۷۰۷/۹۹۷	۲۰۱۶۰/۰۰۰	۲۲۴۰
۹۳۵/۵۱۶	۴۸۸۹/۱۵۱	۷۵۰۷۸/۹۹۱	۱۹۰۴۰/۰۰۰	۳۳۶۰
-	۳۷۶۴/۵۸۸	۶۴۶۷/۷۷۸	۱۷۹۲۰/۰۰۰	۴۴۸۰
-	۲۵۹۹/۴۵۴	۵۳۴۴/۷۶۳	۱۶۸۰۰/۰۰۰	۵۶۰۰
-	۱۳۵۱/۴۴۳	۴۲۰۴/۲۹۵	۱۵۶۸۰/۰۰۰	۶۷۲۰
-	۲۶۱/۶۲۱	۳۰۱۳/۰۰۳	۱۴۵۵۹/۹۹۷	۷۸۴۰
-	-	۱۷۷۴/۱۹۸	۱۲۴۳۹/۹۶۹	۸۹۶۰
-	-	۶۳۹/۲۹۲	۱۲۲۱۹/۷۹۳	۱۰۰۸۰
-	-	-	۱۱۱۹۸/۹۱۱	۱۱۲۰۰
-	-	-	۱۰۰۷۵/۴۲۵	۱۲۲۲۰
-	-	-	۸۹۴۴/۳۷۳	۱۳۴۴۰
-	-	-	۷۷۹۵/۹۳۰	۱۴۵۶۰
-	-	-	۶۶۱۶/۲۴۹	۱۵۶۸۰
-	-	-	۵۳۹۴/۷۳۹	۱۶۸۰۰

شکل (۴). تخریب قطر شفت

جدول (۱۰). عوامل اخلال خارج از کنترل و مقادیر تخریب، پایابی و طول عمر مفید باقی‌مانده شفت

						عامل/ عامل اخلال	ت
				تخریب کل (میلی‌متر)	تخریب (میلی‌متر)	عامل/ عامل اخلال	ساعت
			تابع توزیع تجمعی	طول عمر مفید باقی‌مانده (ساعت)	پایابی	طول	
۷۱۲۹/۲۷۶	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۲۷۲	۰/۲۷۲	x_2	۱۱۲۰	
۲۱۰۴/۰۳۱	۰/۹۹۹	۰/۰۰۱	۱/۴۵۰	۱/۱۷۸	x_1 and x_2	۲۲۴۰	
۷۵۶۸/۰۹۱	۰/۹۹۷	۰/۰۰۳	۲/۰۲۳	۰/۵۷۳	x_1	۳۳۶۰	
۱۷۹۰۹/۰۵۲۷	۰/۹۹۹	۰/۰۰۱	۲/۱۵۷	۰/۱۳۴	-	۴۴۸۰	
۲۱۴۵/۲۸۳	۰/۴۰۱	۰/۵۹۹	۲/۴۲۶	۰/۲۶۹	x_1	۵۶۰۰	
۱۹۸/۱۶۳	۰/۰۴۷	۰/۹۵۳	۲/۹۲۰	۰/۴۹۴	x_1	۶۷۲۰	
۰/۱۶۹	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۳/۲۸۵	۰/۳۶۵	x_1	۷۸۴۰	
۲۷/۵۱۶	۰/۰۰۲	۰/۹۹۸	۳/۳۳۴	۰/۰۴۹	-	۸۹۶۰	
-	-	۱/۰۰۰	۳/۶۷۹	۰/۳۴۵	x_1	۱۰۰۸۰	
-	-	۱/۰۰۰	۴/۲۱۰	۰/۵۳۱	x_1	۱۱۲۰۰	

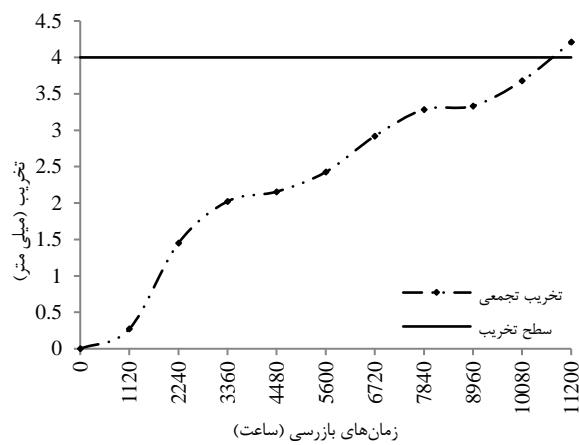
عمر مفید باقی‌مانده به‌طور همزمان استفاده می‌شود. با توجه به امکان معنادار بودن دو عامل اخلال در هر زمان، چهار وضعیت مختلف در نظر گرفته شده است. ابتدا، تخریب در شرایط کاری عادی. دوم، تخریب شتاب یافته در حالت معنادار بودن عامل اخلال گسته. سوم، تخریب شتاب یافته در وضعیت تأثیر معنادار عامل اخلال پیوسته و چهارم، تخریب شتاب یافته برای راث تأثیر معنادار همزمان هر دو عامل اخلال، وضعیت‌های مورد مطالعه در این مقاله هستند. از آنجایی که عوامل شتاب‌دهنده تنها نرخ شکست را بدون تغییر تابع چگالی شکست افزایش می‌دهند، ضرایب پارامترهای این توابع چگالی با استفاده از میانه تابع چگالی و مدل شتاب‌دهنده ولتاژ-رطوبت برآورده شدند. تابع قابلیت اطمینان و برآورد طول عمر مفید باقی‌مانده (پیش‌بینی سلامت) نیز در وضعیت‌های مختلف محاسبه شدند.

در این تحقیق از داده‌های تخریب قطر شفت استفاده و روش پیشنهادی بر روی آن اجرا و مشخص شد که اگر عامل یا عوامل اخلال معنادار باشند، تأثیر کمی بر پارامتر مقیاس داشته، پایابی و طول عمر مفید باقی‌مانده (پیش‌بینی سلامت) کاهش می‌یابند. همچنین، می‌توان به‌وسیله نمودار کنترل چندمتغیره چندوصیفی دو عامل اخلال یاد شده را پایش کرده و احتمال وقوع شکست را با استفاده از طول عمر مفید باقی‌مانده محاسبه شده، در شرایط مختلف عملیاتی کاهش داد.

الگوی پایش عامل‌های اخلال محیطی در حضور اغتشاش گونه دو عامل اخلال گسته و پیوسته، محاسبه تابع قابلیت اطمینان سیستم و برآورد طول عمر مفید باقی‌مانده در وضعیت‌های مختلف از مهم‌ترین دستاوردهای پژوهش حاضر است.

برای توسعه و ادامه تحقیق حاضر، می‌توان تأثیر چندین عامل اخلال همبسته گسته و پیوسته را در تحقیقات آتی دنبال کرد. مطالعه حاضر همچنین پتانسیل توسعه بر روی سایر الگوهای شکست را دارد. مفهوم کاپیولا را می‌توان برای طول عمر شتاب یافته چندمتغیره اعمال کرد، بهویژه زمانی که اجزاء ازنظر آماری وابسته هستند. از هوش مصنوعی و شبکه‌های عصبی نیز می‌توان برای پایش عامل یا عوامل اخلال استفاده کرد.

به عبارت دیگر، سیستم بین چهار وضعیت یادشده در حال جابه‌جایی است. همچنین با توجه به جدول (۵) نشان داده شد که با معنادار شدن عامل یا عوامل اخلال پارامتر شکل توزیع گاما افزایش یافته اما تأثیر چندانی بر پارامتر مقیاس نداشته و پایابی و طول عمر مفید باقی‌مانده کاهش می‌یابند. شکل (۷) پیشرفت واقعی تخریب شفت را در زمان‌های بازرسی شده به همراه آستانه تخریب از پیش تعیین شده نشان می‌دهد.

شکل (۷). تخریب شفت در ۴ وضعیت مختلف

۷. نتیجه‌گیری

هدف اصلی این تحقیق ایجاد یک مدل شکست برای سیستم‌های تک مؤلفه‌ای است که به‌طور پیوسته تخریب شده، از فرآیند تخریب گاما پیروی کرده و در معرض دو عامل اخلال محیطی همبسته پیوسته و گسته قرار دارد. ترکیب نمودار کنترل چندمتغیره چندوصیفی با تابع قابلیت اطمینان، ابزاری مناسب برای کنترل سیستمی با چند مکانیسم شکست متفاوت در شرایط مختلف عملیاتی ایجاد می‌کند. عامل اخلال گسته از تابع توزیع پواسون و عامل اخلال پیوسته از تابع توزیع نرمال پیروی می‌کند که این دو هریک، یا به‌طور مشترک باهم فرآیند شکست را تسريع می‌کنند. روش پیشنهادی برای پایش عوامل تسريع‌کننده شکست و محاسبه تابع قابلیت اطمینان و طول

مراجع

- gaussian process, IEEE Trans. Reliab., 63:750–763, doi.org/10.1109/TR.2014.2315773.
- [18] M. H. Ling, K. L. Tsui, and N. Balakrishnan, (2015). Accelerated degradation analysis for the quality of a system based on the gamma process, IEEE Trans. Reliab., 64:463–472, doi.org/10.1109/TR.2014.2337071.
- [19] Q. Guan, Y. Tang, and A. Xu, (2016). Objective Bayesian analysis accelerated degradation test based on Wiener process models, Appl. Math. Model., 40:2743–2755, doi.org/10.1016/j.apm.2015.09.076.
- [20] P. H. Jiang, B. X. Wang, and F. T. Wu, (2019). Inference for constant-stress accelerated degradation test based on Gamma process, Appl. Math. Model., 67:123–134, doi.org/10.1016/j.apm.2018.10.017.
- [21] N. D. Singpurwalla, (1995). Survival in Dynamic Environments, Statistical Science, 10(1):86–103, http://www.jstor.org/stable/2246233.
- [22] C. Zhang, X. Lu, Y. Tan, and Y. Wang, (2015). Reliability demonstration methodology for products with Gamma Process by optimal accelerated degradation testing, Reliab. Eng. Syst. Saf., doi.org/10.1016/j.ress.2015.05.011, 142:369–377.
- [23] [23] C. Park and W. J. Padgett, (2005). Accelerated degradation models for failure based on geometric Brownian motion and gamma processes, Lifetime Data Anal., 11:511–527, doi.org/10.1007/s10985-005-5237-8.
- [24] Z. Pan and N. Balakrishnan, (2010). Multiple-steps step-stress accelerated degradation modeling based on wiener and gamma processes,” Commun. Stat. Simul. Comput., 39:1384–1402, doi.org/10.1080/03610918.2010.496060.
- [25] X. Wang, (2009). Nonparametric estimation of the shape function in a Gamma process for degradation data, Can. J. Stat., 37:102–118.
- [26] M. R. Niavarani, (2014). Multi-Variate-Attribute Quality Control (MVAQC) (Doctoral dissertation, University of Melbourne, Department of Mechanical Engineering).
- [27] H. Taleb, (2009). Control charts applications for multivariate attribute processes, Comput. Ind. Eng., 56:399–410, doi.org/10.1016/j.cie.2008.06.015.
- [28] Lu, X. S. (1998). Control chart for multivariate attribute processes. International Journal of Production Research, 36(12), 3477-3489, doi.org/10.1080/002075498192166.
- [29] M. H. Doroudyan and A. Amiri, (2013). Monitoring multivariate-attribute processes based on transformation techniques, Int. J. Adv. Manuf. Technol., 69:2161–2172, doi.org/10.1007/s00170-013-5149-9.
- [30] M. H. Doroudyan and A. Amiri, (2014). Monitoring correlated variable and attribute quality characteristics based on NORTA inverse technique, Int. J. Product. Qual. Manag., 14:247–262, doi.org/10.1504/IJPQM.2014.064478.
- [31] M. R. Maleki and R. Sahraeian, (2015). Online monitoring and fault diagnosis of multivariate-attribute process mean using neural networks and discriminant analysis technique, Int. J. Eng. Trans. B Appl., 28:1634–1643, doi: 10.5829/idosi.ije.2015.28.11b.11.
- [32] M. R. Maleki and A. Amiri, (2015). Simultaneous Monitoring of Multivariate-attribute Process Mean and Variability Using Artificial Neural Networks, J. Qual. Eng. Prod. Optim., 1:43–54, https://jqepo.shahed.ac.ir/article_188_db89132e09a36c98cd75afffd946530.pdf.
- [33] M. Ahsan, M. Mashuri, H. Kuswanto, D. D. Prastyo, and H. Khusna, (2018). Multivariate control chart based on PCA mix for variable and attribute quality characteristics, Prod. Manuf. Res., 6:364–384, doi.org/10.1080/21693277.2018.1517055.
- [34] F. Aparisi and L. Lee Ho, (2018). M-ATTRIVAR: An attribute-variable chart to monitor multivariate process
- [1] C. Valdez-Flores and R. M. Feldman, (1989). A survey of preventive maintenance models for stochastically deteriorating single-unit systems, Nav. Res. Logist., 36:419–446, doi.org/10.1002/1520-6750(198908)36:4<419::AID-NAV3220360407>3.0.CO;2-5.
- [2] H. Wang, (2002). A survey of maintenance policies of deteriorating systems, Eur. J. Oper. Res., 139: 469–489, doi.org/10.1016/S0377-2217(01)00197-7.
- [3] J. van Noortwijk, M. Kok, and R. Cooke, (1997). Optimal Maintenance Decisions for the Sea-Bed Protection of the Eastern-Scheldt Barrier, in Engineering Probabilistic Design and Maintenance for Flood Protection, Springer US, pp. 25–56.
- [4] W. Wang, (2007). A two-stage prognosis model in condition based maintenance, Eur. J. Oper. Res., 182:1177–1187, doi.org/10.1016/j.ejor.2006.08.047.
- [5] Y. Zhan and C. K. Mechefske, (2007). Robust detection of gearbox deterioration using compromised autoregressive modeling and Kolmogorov-Smirnov test statistic-Part I: Compromised autoregressive modeling with the aid of hypothesis tests and simulation analysis, Mech. Syst. Signal Process., 21:1953–1982, doi.org/10.1016/j.ymssp.2006.11.005.
- [6] M. Ben-Daya and M. A. Rahim, (2000). Effect of maintenance on the economic design of \bar{x} -control chart, Eur. J. Oper. Res., 120:131–143, doi.org/10.1016/S0377-2217(98)00379-8.
- [7] C. Richard Cassady, R. O. Bowden, L. Liew, and E. A. Pohl, (2000). Combining preventive maintenance and statistical process control: a preliminary investigation, IIE Trans. Institute Ind. Eng., 32:471–478, doi.org/10.1023/A:1007693017671.
- [8] T. G. Yeung, C. R. Cassady, and K. Schneider, (2007). Simultaneous optimization of [Xbar] control chart and age-based preventive maintenance policies under an economic objective, IIE Trans., 40:147–159, doi.org/10.1080/07408170701592515.
- [9] K. Linderman, K. E. McKone-Sweet, and J. C. Anderson, (2005). An integrated systems approach to process control and maintenance, Eur. J. Oper. Res., 164:324–340, doi.org/10.1016/j.ejor.2003.11.026.
- [10] W. Nelson, (1990). Accelerated testing : statistical models, test plans and data analyses. Wiley.
- [11] W. Q. Meeker, L. A. Escobar, (1998). Statistical methods for reliability data. Wiley.
- [12] D.-G. Chen, Y. Lio, H. K. T. Ng, and T.-R. Tsai, (2017). Statistical modeling for degradation data. Springer.
- [13] C. J. Lu and W. O. Meeker, (1993). Using degradation measures to estimate a time-to-failure distribution, Technometrics, 35:161–174, doi.org/10.1080/00401706.1993.10485038.
- [14] C. H. Hu, M. Y. Lee, and J. Tang, (2015). Optimum step-stress accelerated degradation test for Wiener degradation process under constraints, Eur. J. Oper. Res., 241:412–421, doi.org/10.1016/j.ejor.2014.09.003.
- [15] X. Wang. Sinica and undefined (2008). A pseudo-likelihood estimation method for nonhomogeneous gamma process model with random effects, Statistica Sinica, 18(3):1153-1163, http://www.jstor.org/stable/24308535.
- [16] Z. S. Ye and N. Chen, (2014). The inverse gaussian process as a degradation model, Technometrics, 56:302–311, doi.org/10.1080/00401706.2013.830074.
- [17] Z. S. Ye, L. P. Chen, L. C. Tang, and M. Xie, (2014). Accelerated degradation test planning using the inverse

- Saf., 94(2):418–431, doi.org/10.1016/j.ress.2008.04.002.
- [41] Escobar, L. A., & Meeker, W. Q. (2006). A review of accelerated test models. *Statistical science*, 21(4):552–577, <http://www.jstor.org/stable/27645794>.
- [42] W. Q. Meeker, L. A. Escobar, and C. J. Lu, (1998). Accelerated Degradation Tests: Modeling and Analysis, *Technometrics*, 40:89–99, doi.org/10.1080/00401706.1998.10485191.
- [43] C.-Y. Peng and S.-T. Tseng, (2010). Progressive-stress accelerated degradation test for highly-reliable products, *IEEE Trans. Reliab.*, 59:30–37, doi.org/10.1109/TR.2010.2040769.
- [44] J. Lawless and M. Crowder, (2004). Covariates and random effects in a gamma process model with application to degradation and failure, *Lifetime Data Anal.*, 10:213–227, doi.org/10.1023/B:LIDA.0000036389.14073.dd.
- [45] Z. Pan and N. Balakrishnan, (2011). Reliability modeling of degradation of products with multiple performance characteristics based on gamma processes, *Reliab. Eng. Syst. Saf.*, 96:949–957, doi.org/10.1016/j.ress.2011.03.014.
- [46] Chaluvadi, V. N. H. (2008). Accelerated life testing of electronic revenue meters (Doctoral dissertation, Clemson University).
- [47] M. C. Shaw, (2001). *Engineering Statistics Handbook*, Eng. Probl. Solving, <https://www.itl.nist.gov/div898/handbook/eda/eda.htm>.
- means, Qual. Reliab. Eng. Int., 34:214–228, doi.org/10.1002/qre.2250.
- [35] N. Balakrishnan and D. Han, (2008). Exact inference for a simple step-stress model with competing risks for failure from exponential distribution under Type-II censoring, *J. Stat. Plan. Inference*, 138,:4172–4186, doi.org/10.1016/j.jspi.2008.03.036.
- [36] A. Banerjee and D. Kundu, (2008). Inference based on type-II hybrid censored data from a Weibull distribution, *IEEE Trans. Reliab.*, 57:369–378, doi.org/10.1109/TR.2008.916890.
- [37] J. F. Castet and J. H. Saleh, (2009). Satellite and satellite subsystems reliability: Statistical data analysis and modeling,” *Reliab. Eng. Syst. Saf.*, 94:1718–1728, doi.org/10.1016/j.ress.2009.05.004.
- [38] M.-H. Chen, X. Tong, and J. Sun, (2009). A frailty model approach for regression analysis of multivariate current status data, *Stat. Med.*, 28:3424–3436, doi.org/10.1002/sim.3715.
- [39] Lu, C. J., Meeker, W. Q., & Escobar, L. A. (1996). A comparison of degradation and failure-time analysis methods for estimating a time-to-failure distribution. *Statistica Sinica*, 6(3):531–546, <http://www.jstor.org/stable/24305606>.
- [40] E. Deloux, B. Castanier, and C. Bérenguer, (2009). Predictive maintenance policy for a gradually deteriorating system subject to stress,” *Reliab. Eng. Syst.*

Estimating Remaining Useful Lifetime Considering Effects of Different Process Stress on Degradation

A.B. Amirhosseini¹, H. Ghazanfari^{2*}, A. Hafezolkotob³¹. PhD Candidate, Department of Industrial Engineering, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran². Assistant Professor, Department of Industrial Engineering, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran³. Associate Professor, Department of Industrial Engineering, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

ARTICLE INFO**Article history:**

Received: 2022/1/16

Accepted: 2022/6/1

Keywords:

Stochastic Modeling
Multivariate-Attribute Control
Chart (MVACC)
Accelerated Degradation Analysis
Gamma Process

ABSTRACT

The process of health monitoring and correct prognosis of time to failure occurrence is still considered by many researchers of systems reliability to seek more effective use of available facilities. In the present study, a one-component system with four general failure mechanisms has been considered, one of which is excessive degradation under normal operating conditions and the other is accelerating the degradation process. In this paper, continuous degradation of the Gamma process is considered with two discrete and continuous noise factors or stresses, which create three different failure mechanisms in the accelerated lifetime condition. The discrete noise factor follows the Poisson distribution function and the continuous noise factor follows the normal distribution function. These four situations are investigated in the present paper and in each of them, the estimation of the reliability function and the remaining useful lifetime (RUL) or health prognosis of the equipment is obtained in order to reduce the probability of failure in this single-component system. A hybrid approach using statistical process control (SPC) with data transformation method is used to monitor the noise factors. It was also shown that with the significance of the noise factor or factors the scale parameter of the gamma distribution increases and, the reliability and remaining useful lifetime decrease. An example is solved at the end to illustrate the proposed method.

* Corresponding author. H. Ghazanfari
Tel.: 021-46117082; E-mail address: h.ghazanfari1399@gmail.com